

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18 Μαΐου 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α004

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α΄ αντιστοιχεί με **ένα (1)** στοιχείο της στήλης Β΄. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύουν **δύο (2)** στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Κύπρια έπη	α. Ηρόδοτος
2. μάχη στις Πλαταιές	β. Πεισίστρατος
3. «και νεκρός ενίκα»	γ. Παυσανίας
4. τυραννίδα	δ. Στασίνοσ
	ε. Κίμωνας
	στ. Ευαγόρας Α΄

(10 μονάδες)

A2. Να τοποθετήσετε τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αριθμώντας τα από το 1 μέχρι το 4 και **ξεκινώντας από το αρχαιότερο**. Η απάντησή σας να γραφεί **στο τετράδιο απαντήσεών σας**.

- α. Επανάσταση Ονήσιλου
- β. Β΄ Ελληνικός αποικισμός
- γ. Λήξη Πελοποννησιακού πολέμου
- δ. «Κάθοδος των Δωριέων»

(10 μονάδες)

A3. Να συμπληρώσετε την κάθε μία από τις πιο κάτω προτάσεις με μία από τις τρεις επιλογές που ακολουθούν, ώστε να σχηματιστεί μια ιστορικά ορθή πρόταση. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς των προτάσεων και δίπλα από τον κάθε έναν το γράμμα της λέξης/φράσης που απαιτείται για τη συμπλήρωση.

1. Κατά την Αρχαϊκή εποχή η Κύπρος κατακτήθηκε από
 - α. τους Φοίνικες.
 - β. τους Πέρσες.
 - γ. τους Αθηναίους.

2. Ο ανώτατος άρχοντας της Κύπρου κατά τα ελληνιστικά χρόνια ονομαζόταν
 - α. διοικητής.
 - β. βασιλιάς.
 - γ. στρατηγός.

3. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της πολιτικής του Περικλή ήταν η ενίσχυση
- α. της Εκκλησίας του δήμου.
 - β. του Αρείου Πάγου.
 - γ. της Απέλλας.
4. Κατά τον Α΄ Ελληνικό αποικισμό τα ελληνικά φύλα εγκαταστάθηκαν
- α. στην Κάτω Ιταλία και Σικελία.
 - β. στις δυτικές ακτές της Μ. Ασίας και στα νησιά του Αιγαίου.
 - γ. στον Εύξεινο πόντο.

(10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων.

α. Δηλιακή Συμμαχία (ηγέτιδα πόλη, σκοπός [1 στοιχείο], συνθήκες μετατροπής της σε Ηγεμονία [2 στοιχεία])

(8 μονάδες)

β. «Έντιμη Ειρήνη» (ποιοι την υπέγραψαν, αιτιολόγηση της ονομασίας, δύο [2] πρόνοιες)

(7 μονάδες)

B2.

«Ο Αλέξανδρος πέτυχε να εφαρμόσει την Πανελλήνια Ιδέα, η οποία επιδίωκε την ενοποίηση των ελληνικών πόλεων-κρατών και τη συνεργασία τους, κυρίως εναντίον των Περσών».

Σε συνεχές κείμενο έκτασης περίπου 150 λέξεων (με πρόλογο, κύριο μέρος και επίλογο), **(i)** να αναφέρετε τον τρόπο με τον οποίο ο Αλέξανδρος κατόρθωσε να υλοποιήσει την Πανελλήνια Ιδέα. Στη συνέχεια, **(ii)** να περιγράψετε τη συμβολή των Κυπρίων βασιλιάδων στην πραγματοποίηση της Πανελληνίας Ιδέας και **(iii)** να σχολιάσετε πώς η συμβολή τους αυτή επηρέασε την Κύπρο. Ακολουθώντας, **(iv)** να παρουσιάσετε **δύο (2) στοιχεία** του έργου του Αλεξάνδρου που στόχευαν στην ανάμειξη του ελληνικού κόσμου με τον ασιατικό.

(20 μονάδες)

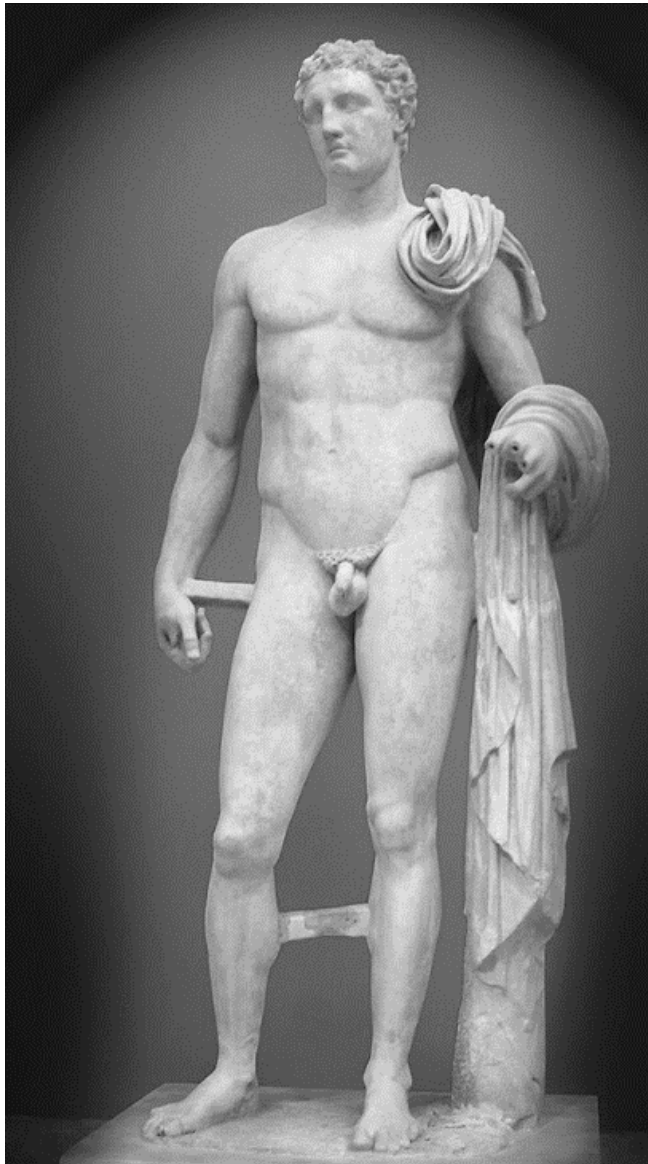
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να μελετήσετε με προσοχή τα παρακάτω παραθέματα και να απαντήσετε σε ΟΛΑ τα ερωτήματα.

Γ1.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

ΑΓΑΛΜΑ Ι

Ερμής της Αταλάντης,
Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

ΑΓΑΛΜΑ ΙΙ

Γερο-φαράς, Ρώμη,
Μουσείο Conservatori

ΑΓΑΛΜΑ ΙΙΙ

Κούρος της Βολομάνδρας, Αθήνα,
Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

α. Να αντιστοιχίσετε τα Αγάλματα I, II και III με την κατάλληλη εποχή που αντιπροσωπεύει το καθένα, σημειώνοντας **στο τετράδιο απαντήσεών σας** την ονομασία της εποχής και δίπλα τον αριθμό κάθε αγάλματος.

1. Αρχαϊκή εποχή

2. Κλασική εποχή

3. Ελληνιστική εποχή

(3 μονάδες)

β. Να καταγράψετε **δύο (2) ομοιότητες** που παρατηρείτε ανάμεσα στο **Άγαλμα I** και στο **Άγαλμα III**.

(6 μονάδες)

γ. Να αναφέρετε **τρεις (3) διαφορές** που παρατηρείτε ανάμεσα στο **Άγαλμα II** και στο **Άγαλμα III**.

(6 μονάδες)

δ. Να ονομάσετε **δύο (2) γλύπτες** της Κλασικής εποχής.

(2 μονάδες)

Γ2.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

Από τις πολυάριθμες Συμπολιτείες δύο τελικά έπαιξαν δεσπόζοντα* ρόλο και περιέλαβαν με την πάροδο του χρόνου το μεγαλύτερο μέρος των νοτίων Ελλήνων, η Αιτωλική και η Αχαϊκή Συμπολιτεία. [...]

Η Αιτωλική Συμπολιτεία (το «Κοινό των Αιτωλών»), που αναφέρεται για πρώτη φορά το 367/6 π.Χ. [...] περιελάμβανε αρχικά μόνο τα αιτωλικά φύλα, λίγο αργότερα όμως επεκτάθηκε πέρα από τα σύνορα της περιοχής [...]. Το ομοσπονδιακό πολίτευμα βασιζόταν σε δημοκρατικές αρχές. Εκτός από τους άρχοντες της Συμπολιτείας, που εκλέγονταν κάθε χρόνο [...], υπήρχε και μία ομοσπονδιακή βουλή, που εξέταζε τα διάφορα θέματα πριν ανακοινωθούν στην ομοσπονδιακή συνέλευση. Την βουλή αποτελούσαν οι αντιπρόσωποι των πόλεων-μελών [...]. Η ομοσπονδιακή συνέλευση [...] ήταν μία συνέλευση στην οποία μετείχαν όλοι οι «Αιτωλοί» [...]. Η συνέλευση απεφάσιζε για την κήρυξη πολέμου και την σύναψη ειρήνης με άλλα κράτη, εξέλεγε τους άρχοντες, ψήφιζε νόμους. Παρά το καλά ρυθμισμένο αυτό πολίτευμα οι πολιτιστικά αρκετά καθυστερημένοι Αιτωλοί πολύ δύσκολα μπορούσαν να καταπνίξουν την τάση που είχαν από πριν να διαπράττουν λεηλασίες και άλλες βιαιότητες, γι' αυτό και μερικές πόλεις προσχώρησαν στην Συμπολιτεία προφανώς μόνο για να αποφύγουν τις επιδρομές τους. [...]

Οπωσδήποτε θα ήταν καλύτερο για την Ελλάδα [...] να είχε σχηματισθή μόνο μία ομοσπονδία, που [...] θα μπορούσε να περιλάβη όλους τους Έλληνες. Αλλά και οι δύο αυτοί ισχυροί οργανισμοί θα μπορούσαν να είχαν δράσει θετικά αν υπήρχε μόνο συνεννόηση μεταξύ τους και ιδιαίτερα αν ακολουθούσαν κοινή εξωτερική πολιτική. Αλλά η προσήλωση των Ελλήνων στον τόπο τους είχε και εδώ ολέθριες συνέπειες: λίγο αργότερα οι δύο Συμπολιτείες ήλθαν σε ρήξη και στην κρίσιμη ώρα, όταν η Ρώμη επενέβη στην Ελλάδα, επέτυχε να φέρη την μία σε σύγκρουση εναντίον της άλλης. Ο ανταγωνισμός των Συμπολιτειών, όπως επίσης και ο ανταγωνισμός των βασιλέων επέφεραν την πολιτική κατάρρευση της Ελλάδος.

Ulrich Wilcken, *Αρχαία Ελληνική Ιστορία*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1976, σσ. 360-362
(Διατηρήθηκαν οι γλωσσικές επιλογές του συντάκτη.)
(Διασκευή)

* δεσπόζοντα = κυρίαρχο

α. Με βάση το παράθεμα, να αναφέρετε **δύο (2) στοιχεία οργάνωσης** της Αιτωλικής Συμπολιτείας.

(6 μονάδες)

β. Με βάση το παράθεμα, να παρουσιάσετε **δύο (2) καθήκοντα** της ομοσπονδιακής συνέλευσης της Αιτωλικής Συμπολιτείας.

(6 μονάδες)

γ. «Αλλά η προσήλωση των Ελλήνων στον τόπο τους είχε και εδώ ολέθριες συνέπειες». Με βάση το παράθεμα, να επισημάνετε **έναν (1) τρόπο** με τον οποίο θα μπορούσαν να αποφευχθούν οι ολέθριες συνέπειες της προσήλωσης των Ελλήνων στον τόπο τους.

(3 μονάδες)

δ. Ο θεσμός της πόλης-κράτους και ο θεσμός των Συμπολιτειών αποτελούν μορφές πολιτικής οργάνωσης. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε **ένα (1) κοινό στοιχείο των δύο θεσμών** (της πόλης-κράτους και των Συμπολιτειών) που λειτούργησε αρνητικά για τους Έλληνες γενικότερα.

(3 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ